

ESCOLANIA DE MONTSERRAT

Projecte Educatiu del Centre
(Revisió del curs 2019-20)

1. DEFINICIÓ INSTITUCIONAL

L'Escolania de Montserrat és un centre de formació humana i cristiana, amb una clara projecció musical al servei del Santuari de la Mare de Déu de Montserrat. Arrelada al cor de Catalunya fa viva la tradició multiseccular d'una escola benedictina que té els seus orígens al s. XIII, essent una de les institucions del seu gènere més antigues d'Europa.

La vida cristiana irradiada des del Santuari de la Mare de Déu, amb la presència d'una comunitat benedictina, conforma un estil peculiar i únic a la nostra terra. A l'Escolania s'hi fan presents aquells elements que han contribuït a forjar els trets de la cultura a Catalunya i la seva obertura al món.

Encara que l'Escolania estigui situada a Montserrat i formi part del seu context, els escolans que la formen en cada moment venen de tot Catalunya i conserven els vincles amb els seus llocs d'origen. Això propicia al nostre centre un context encara més ric, pel que suposa la convivència de les diferents realitats socials i culturals que hi convergeixen en cada curs. I aquesta riquesa després retorna al territori quan els alumnes continuen els seus estudis en els llocs d'origen.

La nostra estructura i caràcter propi es basa també en el fet que tots els nostres alumnes cursin un currículum doble: general i musical. L'Escolania vetlla perquè tots els seus integrants puguin desenvolupar-los sense dificultat, i tenint cura de les necessitats educatives de cadascú en cada moment, oferint un ensenyament molt personalitzat quan convé.

Perquè el creixement integral dels nois sigui possible cal assegurar que un entorn segur en tots els sentits, amb totes les garanties que s'esperen d'un centre escolar i formatiu i que són preceptives. Tota la comunitat educativa té la responsabilitat de vetllar en tot moment per fer-lo possible.

Aquest Projecte Educatiu de Centre (PEC) es complementa amb els altres documents que són propis de cada centre educatiu: les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC), la Carta de Compromís Educatiu (CCE), el Projecte Curricular de centre (PCC), etc... Però per la nostra singularitat, tots aquests documents depassen l'àmbit escolar, i abracen tota la complexitat de la nostra institució, que es concreten en l'estructura de la Institució: Escola, Cor i Residència.

2. OBJECTIUS DEL CENTRE

Missió: Què fem?

L'Escolania té una doble missió: fer un servei al Santuari de Montserrat i educar els escolans d'una manera integral. El cant dels escolans, que segueix la tradició de les veus blanques masculines, és un llenguatge universal, que arriba directament al cor de les persones d'arreu del món que els escolta; i per això és una eina preuada que pretén ajudar a tots els visitants del Santuari, siguin qui siguin. Però aquest instrument no podria existir de la mateixa manera si els nois que la integren no rebessin aquí una formació que els permetés no només aprendre molta música, sinó també créixer positivament durant aquesta etapa tan important de la seva vida, i comprendre allò que fan.

Aquesta formació es desenvolupa a través de l'activitat pròpiament acadèmica (classes i activitats pedagògiques generals i musicals), però també a través de les situacions que es produeixen amb la convivència amb els companys, i de les oportunitats que ens brinda la pròpia activitat del Cor. Cantar diàriament davant de persones provinents de tot el món, la participació en concerts a Catalunya i a l'estranger, i totes les activitats que fan els escolans durant la seva estada a l'Escolania, és un complement excel·lent a la formació que per l'edat els pertoca, i alhora un al·licient que dóna sentit a l'esforç que han de fer.

Visió: Qui som?

El monestir desitja que les famílies i nois que en cada moment integren l'Escolania se sentin part d'una gran família, que treballa de forma conjunta per fer créixer tots els seus membres: els monjos que hi treballen, els professors, els educadors, els escolans i també les seves famílies.

Oferim una formació completa i integral als escolans, que potencii allò que cada u té de millor, perquè els permeti créixer en el seu present i futur. El nostre desig és que els escolans esdevinguin persones ben formades intel·lectualment i emocional, que despleguin de manera eficient les seves aptituds, i siguin capaces de viure en l'esperança i créixer en el bé.

L'educació que proposem per als escolans està en continuïtat amb la rica tradició històrica de Montserrat, però oberta també a la realitat actual. Pensem que una formació fonamentada sobre la base d'uns valors humans i cristians, i feta seguint uns criteris pedagògics basats en l'equitat, l'excel·lència, la convivència, la inclusió i l'atenció a la diversitat, ajuda als nois a créixer, situar-se, i avançar en el context de la societat actual.

També oferim als escolans la possibilitat de formar part d'un grup de seguiment posterior a la seva etapa d'escolans, convidant-los a participar en un espai que els permeti de continuar creixent junts, i alhora gaudir de les oportunitats que suposa el fet de pertànyer a la xarxa internacional d'escoles benedictines.

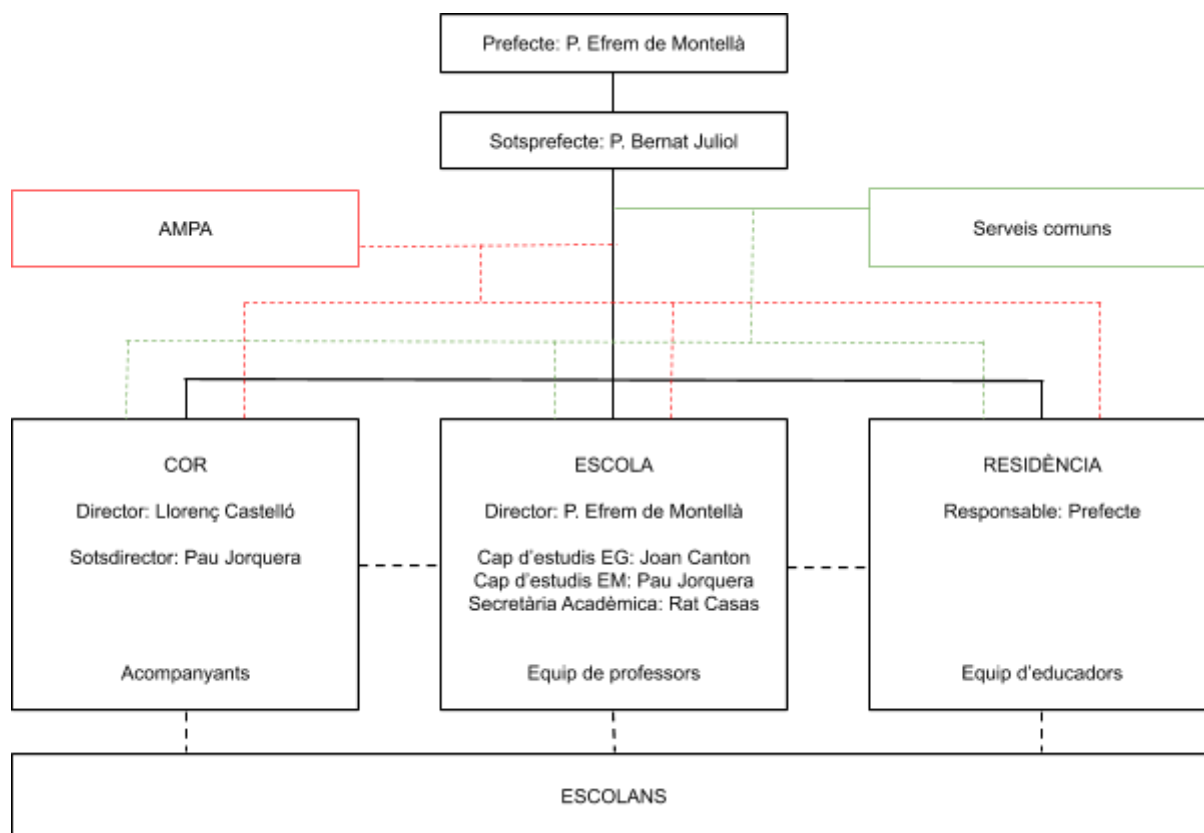
Valors: En què creiem?

Els membres de l'Escolania duem a terme la nostra tasca inspirats en el carisma de la Regla de St. Benet que afavoreix el creixement en uns valors familiars i comunitaris, adaptats al nostre temps. Per això transmetem als nois un model de vida i de treball fet amb amor sincer des de l'estima i la voluntat de servei a la societat. I tot això amb la voluntat d'integrar les diferències de cadascú en un projecte comú, que fomenti l'harmonia i la vida domèstica, que ajudi als nois a créixer i a desenvolupar-se amb constància, que afavoreixi la corresponsabilitat i el diàleg, i que propiciï espais de trobament per tal de facilitar la relació, tot compartint solidàriament els goigs i les dificultats de la vida.

Creiem que oferint una educació cristiana assolim aquests valors, al mateix temps que donem als nois els elements que afavoreixin la comprensió del servei que fan al Santuari. I procurem també no quedar-nos aquí, sinó interessar-nos contínuament per l'evolució dels nois com a persones. Per això els convidem a reflexionar sobre les coses importants de la vida i sobre els valors fonamentals de l'amor, el perdó, la tolerància, l'autoconeixement, la disciplina, el companyerisme, l'ordre, el treball, el servei, i tots aquells que fomenten l'enriquiment de la persona.

3. CRITERIS PER A LA CONCRECIÓ I PER AL DESENVOLUPAMENT

La tasca educativa requereix l'aportació coordinada de persones diverses, amb pluralitat de funcions, totes encaminades a la consecució dels objectius de l'Escolania. A l'Escolania la comunitat educativa està estructurada de la següent manera:

La Institució Titular, l'Abadia de Montserrat, garanteix i és responsable últim del compliment del Projecte educatiu. Té per titular el P. Abat, que delega en el Prefecte de l'Escolania les funcions pròpies de la titularitat. El Sotsprefecte és el principal col·laborador del Prefecte.

Sota la responsabilitat última del Prefecte, el Cor, l'Escola i la Residència treballen conjuntament en aquells objectius que són comuns, a la vegada que cada àmbit té una estructura pròpia que l'ajuda a l'assoliment dels objectius que li són propis. El Cor té un director i un sotsdirector, l'Escola té un director i dos caps d'estudis (un pels estudis generals i l'altre pels musicals), i a la Residència el Prefecte lidera l'equip d'educadors.

L'equip de professors i educadors són professionals de l'ensenyament i de la música, que treballen plegats per contribuir a la formació dels escolans.

Els escolans són nois de 9 a 14 anys, que s'han presentat a un procés de selecció en què s'han valorat elements com la veu, el nivell de llenguatge musical, el rendiment escolar i la capacitat d'adaptació i sociabilitat.

Els personal d'administració i serveis presta una valuosa col·laboració en el funcionament del Centre en les tasques administratives, de secretaria i de logística.

Les famílies, principals responsables de l'educació dels seus fills, comparteixen el projecte de l'Escolania i en formen part activa. A banda del que cada família ja de per si aporta al conjunt, totes les famílies estan associades a través de l'Ampa, que col·labora en diverses tasques i activitats de forma acordada amb l'Escolania.

Tota la comunitat educativa de l'Escolania es compromet a:

- Fer un seguiment personalitzat, que fa confiança a cada noi, valora les seves possibilitats de creixement, i el motiva a desenvolupar les seves capacitats.
- Afavorir l'autonomia personal i la col·laboració en grup, promovent la comunicació de les pròpies conviccions i experiències.
- Verificar periòdicament el nivell de qualitat educativa tant en l'àmbit humà com en el musical i intel·lectual.
- Contemplar, a través de la formació permanent dels professors i educadors, una consciència educativa sempre renovada per tal de dur a bon terme el projecte educatiu de l'Escolania.

A més l'Escolania de Montserrat dóna recolzament a l'Associació d'antics escolans (Unió Escolania de Montserrat), que fa perdurables els lligams dels antics escolans amb Montserrat. Forma part de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, que aglutina totes les escoles cristianes del nostre territori. I també és membre de l'*International Commission on Benedictine Education*.

3.1 El Cor

L'àmbit del Cor és el més singular de l'Escolania, el que li dóna la seva identitat. A banda de dur a terme la seva activitat principal que és el de la participació en els serveis litúrgics del Santuari, també té altres objectius: la realització de concerts a Catalunya i a l'estranger, la participació puntual -quan s'escau- en actes religiosos fora de l'àmbit de Montserrat, l'enregistrament discogràfic, o la difusió de l'amplíssim repertori de l'escola montserratina, que diferents compositors han anat confeccionant al llarg de la història per al nostre Cor.

El fet de formar part d'un Cor que canta a un nivell alt implica aprendre a fer un treball en equip i deixar-se guiar pel mestratge del Director del Cor. Considerem que el treball que es fa des d'aquest àmbit traspasa les fronteres del que és el servei al Santuari, i contribueix a edificar una base personal, que sostindrà el creixement dels nois com a persones.

En el moment de l'entrada del noi a l'Escolania es produeix un compromís mutu entre el Cor i la família: el Cor procura al noi la formació adient a l'exigència del repertori i l'activitat que hi ha de dur a terme, i la família correspon fent que l'Escolania pugui comptar amb el noi sempre que calgui per dur a terme la seva activitat. Aquest compromís també implica demanar el vist-i-plau de l'Escolania si mai el noi hagués de participar en una activitat musical externa.

3.2 L'Escola

Com a centre escolar, l'Escolania és un Centre Integrat d'Ensenyaments Bàsics i Artístics, reconegut com a tal pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya des de l'any 2001. És un centre docent privat (no concertat), però amb conveni amb la Generalitat de Catalunya, que cobreix una part de les despeses de personal. Aquesta consideració de centre integrat facilita als nostres alumnes compaginar alhora els ensenyaments generals obligatoris i els musicals amb la seva participació en el Cor. En acabar la seva estada a l'Escolania, els nois poden continuar la seva formació musical en qualsevol Conservatori o Escola de Música, i pel que fa a l'ensenyament general, la Generalitat els garanteix el retorn allà on serien si no haguessin vingut a l'Escolania.

Els nois poden entrar a l'Escolania a 4t o 5è d'Educació Primària, i poden estar-s'hi fins a 1r o 2n d'ESO (en funció de l'evolució de la seva veu). El nostre primer repte és acollir els escolans que rebem cada any provinents de diferents contextos, i ajudar-los perquè esdevinguin un grup cohesionat. I de la mateixa manera, el nostre darrer repte és que la formació que hem ofert als nois durant la seva estada a l'Escolania els permeti continuar els seus estudis en qualsevol altra escola amb total normalitat. El fet que el nombre d'alumnes de cada aula estigui al voltant dels 10 o 12 nois, fa que puguem oferir una formació i atenció molt personalitzada, adaptant-nos a les necessitats de cada noi i potenciant allò que cadascú té de millor.

L'Escola combina l'ús de diverses metodologies, que estan enfocades cap a l'assoliment d'un aprenentatge competencial i multidisciplinar que permeti la bona adaptació dels nois quan hagin de continuar els seus estudis en un altre centre. Per això aprofitem els recursos que brinda la riquesa cultural i natural de Montserrat i la pròpia activitat del Cor, com un complement a la formació acadèmica que és pròpia per l'edat. Aquests recursos es concreten en la riquesa natural de la muntanya, la cultura de Montserrat (Museu, Biblioteca), les visites culturals que fem allà on anem a cantar, i les xerrades que puntualment ens poden fer les persones que ens visiten.

Pel que fa als ensenyaments musicals, el fet que la música no només s'estudiï des d'un punt de vista teòric o tècnic sinó que sigui una necessitat diària, fa que els ensenyaments musicals siguin eminentment pràctics, i guanyin en qualitat (sobretot pel que fa a la formació específica en el terreny coral, vocal, i de la lectura musical). Els nois poden cursar a l'Escolania els últims cursos de Nivell Elemental, i els dos primers de Grau Professional. Tots estudien cant i dos instruments (principal i secundari), un dels quals sempre és el piano. També vetllem per la formació de la pràctica instrumental conjunta (conjunt instrumental, orquestra, i en alguns casos música de cambra). Alguns alumnes més avançats en l'estudi de l'instrument i el piano, tenen la possibilitat de formar-se també en l'estudi d'orgue. Els nois realitzen la Prova d'accés al Grau Professional, com pertoca als alumnes de la seva edat que volen seguir uns ensenyaments musicals reglats.

La concreció de tots aquests aspectes està recollida en el Projecte Curricular de Centre.

3.3 La Residència

La Residència és un espai de creixement atès per un equip d'educadors que, coordinats amb les famílies dels escolans, ajuden als nois a desenvolupar-se com a persones de bé,

ajudant-los a pensar, a actuar de forma autònoma i coherent, a conviure, i en definitiva a esdevenir ciutadans responsables. La Residència vol aportar el caliu que necessita tot entorn de creixement quan per la distància no és possible que el noi pugui anar a casa cada dia.

Com que entenem l'espai residencial com un lloc on créixer en valors i hàbits, és molt important que hi hagi una bona coordinació i una comunicació fluïda entre els educadors i les famílies dels escolans, ja que durant els anys que els nois són a Montserrat la seva educació és una tasca conjunta.

A banda d'això, comptem amb la figura dels Volunters: nois americans provinents de la Universitat benedictina de St. John's (Minnesota) en conveni amb l'Escolania, que durant el curs ens ajuden a les hores dels àpats, del lleure i en algunes sortides, parlant exclusivament anglès amb els nois. L'estada d'aquests estudiants, prèviament seleccionats per la universitat, suposa un enriquiment tant per ells com pels mateixos escolans.

Tots aquests objectius, els duem a terme a través de les reunions regulars que fa cada curs, però sobretot a partir de les atencions individuals que cada educador va tenint amb els nois, en base a les situacions de la vida diària: de les oportunitats de creixement que brinda la convivència i els propis espais de lleure, de l'aprenentatge i l'adquisició de bons hàbits personals, i de l'acompanyament a partir de les situacions personals que cada escolà hagi d'afrontar en cada moment.

Des de fa uns anys, l'àmbit residencial és un espai flexible i adaptable a les dinàmiques pròpies de cada família. Tots els nois són a casa seva els dissabtes, i a més poden anar a casa entre setmana, si així ho vol la família. L'horari marc setmanal a partir de 5è comença els diumenges al matí i va fins els divendres a la tarda. Els escolans de 4t comencen la setmana el dilluns al matí, també fins divendres a la tarda. I cada família valora amb els educadors què és el més convenient per al seu fill, en base a les possibilitats de la família i les que ofereix aquest espai.

4. PROJECTE LINGÜÍSTIC DEL CENTRE

D'acord amb la normativa vigent, els alumnes s'han de saber expressar i comunicar en diferents llengües al nivell que els pertoca per l'edat que tenen, i conviure en una societat multilingüe.

El nostre context sociolingüístic està format majoritàriament per famílies catalanoparlants, amb un percentatge petit de famílies que s'expressen en altres llengües (alguns escolans es comuniquen amb algun membre de la seva família en castellà o en alguna llengua estrangera). Tot l'alumnat, però, és provinent de Catalunya i sap expressar-se de forma habitual en català i castellà.

Situats en aquest context i amb la voluntat d'assolir els reptes que la legislació ens demana, el tractament que fem de cada llengua és el següent:

- **Català:** És la llengua vehicular del nostre centre, amb la qual la comunitat educativa es comunica de forma habitual. L'Escola vetlla perquè els nois assoleixin les competències que els pertocuen de comprensió i expressió, tant a nivell oral com escrit, que els permetin continuar els estudis posteriors sense dificultat. Les estructures lingüístiques comunes que el català té amb el castellà, es fan en les hores de llengua catalana. Les proves de Competències Bàsiques de 6è són un indicador del grau d'assoliment d'aquest objectiu.
- **Castellà:** A l'Escolania vetllem perquè els escolans assoleixin les mateixes competències lingüístiques en aquesta llengua que en català. La llengua castellana es fa present de moltes maneres més enllà de les hores lectives: molts materials estan escrits o parlats en aquesta llengua (llibres, audiovisuals, pel·lícules, etc...), i també moltes visites o xerrades es fan en castellà. Les proves de Competències Bàsiques de 6è són un indicador del grau d'assoliment d'aquest objectiu.
- **Anglès:** Donada la importància d'aquesta llengua com a mitjà de comunicació amb la comunitat internacional, mirem que l'anglès sigui present a cada curs no només des de l'àrea de llengua estrangera, sinó com a llengua vehicular d'una part del currículum. Aquesta tasca compta amb l'ajuda dels volunters provinents de la Universitat benedictina de St. John's (Minnesota), que a banda d'intervenir puntualment en les classes d'anglès, també participen en moltes estones quotidianes de Residència. L'activitat de Cor, sobretot quan viatgem a l'estranger o rebem cors d'altres països, ens proporciona moltes oportunitats de fer servir aquesta llengua d'una manera real. Les proves de Competències Bàsiques de 6è són un indicador del grau d'assoliment d'aquest objectiu.
- **Altres llengües:** Els escolans tenen contactes puntuals amb altres llengües que utilitzen per cantar, com ara l'alemany, el francès, l'italià o el llatí. Encara que aquestes llengües no s'estudiïn al centre, el fet d'utilitzar-les sempre és una ocasió per introduir-s'hi.

En continuïtat amb aquests punts, comptem amb un pla de foment de la lectura, que es fa de forma conjunta entre l'Escola i la Residència. Els escolans sempre tenen un temps per llegir dins l'horari, i la Biblioteca escolar està oberta habitualment i dinamitzada per un bibliotecari i una comissió de biblioteca formada pels mateixos escolans.

5. CRITERIS PER A LA PLANIFICACIÓ DEL DESPLEGAMENT I LA INSERCIÓ DE LES TECNOLOGIES DIGITALS

Les tecnologies de la informació i la comunicació formen part de la vida quotidiana de l'Escolania. Les tecnologies digitals aporten un accés a la informació i faciliten les comunicacions de forma molt important, però és necessari que hi hagi un aprenentatge per utilitzar-les de manera crítica i segura. I també creiem que els alumnes han d'utilitzar aquestes eines com un instrument, més que no pas com una finalitat. Aquest aprenentatge abraça els àmbits educatiu, administratiu i de comunicació.

En l'àmbit educatiu aquest aprenentatge es fa a tots els cursos. A 4t i 5è a través de l'ús puntual d'ordinadors portàtils comuns, que es fan servir per a les activitats programades. I a partir de 6è amb l'ús de tauletes digitals, que són una eina més en el procés d'assoliment de les competències digitals. La normativa d'ús d'aquests dispositius i els compromisos adquirits per part de la comunitat educativa estan recollits en un document a part, que es revisa periòdicament.

En l'àmbit administratiu utilitzem la plataforma Clickedu per fer la gestió econòmica, per la gestió de la documentació acadèmica, i com a banc de documents que tota la comunitat educativa ha de conèixer.

En l'àmbit comunicatiu fem servir un correu corporatiu de l'Escolania. Tots els membres de la comunitat educativa (alumnes, famílies, professors i educadors, i personal d'administració i serveis) tenen un correu electrònic de l'Escolania, que és el que fan servir per comunicar-se en les qüestions relatives a la vida del centre. Aquest correu, a banda de la seva funció pràctica entre els adults, també serveix per ajudar als escolans a aprendre a fer servir el correu electrònic.

Donada la rellevància de l'Escolania per causa de la seva activitat musical, es fa necessària la nostra presència en el món de les xarxes socials i canals de comunicació. Aquesta presència ens ajuda a donar a conèixer la nostra activitat i la manera de desenvolupar-la, i alhora és una forma d'arribar a les famílies que poden estar interessades en formar part del nostre projecte. Com a conseqüència, es fan necessàries unes polítiques responsables de protecció dels escolans, que tota la comunitat educativa ha de conèixer i acceptar. I al mateix temps hem de comptar també amb la col·laboració d'una sèrie de professionals que ens assessorin en els aspectes legals, tècnics i de desenvolupament.

6. AVALUACIÓ DEL PROJECTE EDUCATIU DEL CENTRE

Aquest projecte s'avalua periòdicament en base als diferents indicadors de progrés. En funció de la informació obtinguda, cada any s'elaboren propostes de millora del nostre context, dels recursos, dels processos i dels resultats, per tal de complir la nostra missió en la societat de manera satisfactòria, i es recullen en la Programació General Anual i la Memòria Anual. La realització d'aquesta revisió és responsabilitat final de la titularitat del centre, després d'haver escoltat tots els agents que intervenen en el funcionament de la institució, i es fa sempre que convé adaptar el projecte a la realitat de cada moment.